

ÇOCUK EVİ VE AİLESİ YANINDA KALAN ERGENLERİN İHTİYAÇ DOYUM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Fatih AYDOĞDU*

Figen GÜRSOY**

ÖZ

Araştırma, çocuk evi ve ailesi yanında kalan ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin incelenmesi, ihtiyaç doyum düzeyleri üzerinde cinsiyet, yaş, kardeş sayısı, doğum sırası, anne ve baba öğrenim durumunun farklılık yaratıp yaratmadığının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Erzincan, Erzurum ve Sivas'ta bulunan otuz iki çocuk evinde kalan 14-18 yaş grubundaki ergenlerin tamamı ile karşılaştırma grubu olarak aynı illerde bulunan sosyo-ekonomik ve kültürel yapı yönünden çocuk evinde kalan çocuklarla benzerlik gösterdiği düşünülen ergenlerin devam ettiği aynı illerdeki liseler arasından tesadüfi olarak seçilen üç liseye devam eden aynı yaş grubundaki ergenler oluşturmuştur. Araştırmaya 85 çocuk evinde kalan, 115 ailesi yanında kalan olmak üzere toplam 200 ergen dahil edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen ergenler ve ailelerine ilişkin bilgileri elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen genel bilgi formu ile ihtiyaç doyum düzeylerini belirlemek amacıyla Deci ve Ryan (1991) tarafından geliştirilen, Cihangir-Çankaya ve Bacanlı (2003) tarafından uyarlama çalışması yapılan İhtiyaç Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; ailesi yanında kalan ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin, çocuk evinde kalan ergenlere göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu; cinsiyet ile kaldığı yer etkileşiminin, baba öğrenim durumu ile kaldığı yer etkileşiminin, baba öğrenim durumunun ve kardeş sayısının anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, ailelerin çocuklarını yetiştirmede cinsiyetlerini göz önünde bulundurmaları, ailelerin çocuklarının kardeşleriyle ilişkilerini geliştirmeleri ve çocuk evlerinin ergenlere önleyici, uyum sağlayıcı, yönlendirici ve geliştirici gibi değişik rehberlik hizmetleri sunarak gelişimlerine destek sunacak şekilde yapılandırılmaları gerektiği konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ergen, ihtiyaç doyum, çocuk evi, korunmaya muhtaç çocuk

* Öğr. Gör., Erzincan Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO, Çocuk Gelişimi Bölümü, Erzincan. faydogdu1985@gmail.com

** Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi, Bölümü, Ankara. gursoy.f@gmail.com

Makalenin Geliş Tarihi:05.04.2017 Kabul Tarihi: 19.01.2018

INVESTIGATION OF NEED SATISFACTION LEVELS OF ADOLESCENTS LIVING IN CHILDREN'S HOMES AND WITH FAMILY

ABSTRACT

The research has been conducted with the aim of investigating the need satisfaction levels of the adolescents living in children's home and with family, and determining whether gender, age, number of siblings, birth order, and educational background of parents create a significant difference on the level of need satisfaction. All of the 14-18 year-old adolescents living in the thirty-two children's homes in Erzincan, Erzurum and Sivas, and as a comparison group, the adolescents, and chosen randomly from the three high schools where adolescents attend who are thought to be similar to the children living in the children's home due to the socio-economic and cultural structure, constitute the sample of the research. Totally 200 adolescents, 85 living at children's home and 115 living with their families, have been included in the research. General Information Form developed by the researchers has been used with the aim of obtaining data, related to the adolescents and their families included in the research; and Need Satisfaction Scale developed by Deci and Ryan (1991) and adapted by Cihangir-Çankaya and Bacanlı (2003) has been used with the aim of determining the need satisfaction levels of the participants. As a result of the research; it was found that the need satisfaction levels of the adolescents living with their family were significantly higher than the adolescents living at the children's home; the interaction between the gender and the place of residence, interaction between the father's education status and the place of residence, the father's educational status and the number of the siblings showed a significant difference. In accordance with the obtained results, it has been suggested that families should take into account the gender in raising their children, develop their relationships with children, and children homes should be structured in a form that provides support to children's development by offering preventive, adaptive, directive and improving guidance services.

Key Words: Adolescent, need satisfaction, children's home, child in need of protection

GİRİŞ

Aile, çocukların sağlıklı bir yaşam sürmesinde önemli etkiye sahiptir. Ebeveynler, çocukların gelişimi ve okul başarısında önemli rol üstlenmektedir (Patrikakou, 2016). Çocukla kurulan ilişkiler, çocuğun dil gelişimini ve davranışlarını şekillendirmesinde etkili olmaktadır (Menashe ve Atzaba-Poria, 2016). Aile, çocuğun ihtiyaçlarını karşılayarak sağlıklı bir kişilik oluşturmaya katkıda bulunur. İhtiyaçların doyurulması bireylerin yaşama uyum sağ-

lamaları, kişilik gelişimleri ve öznel iyi oluşlarını olumlu yönde etkilemektedir (Baard, Deci ve Ryan, 2004).

Bireyler, ihtiyaçlarının karşılanmasında öncelikli olarak hayati önem taşıyan gereksinimlerinin giderilmesi eğilimindedirler. Bu ihtiyaçlar giderilmeden bireyin diğer ihtiyaçlarının doyurulması olanaksızdır (Bayraktar ve Kuru, 2007). Bu ihtiyaçlar karşılandıktan sonra psikolojik ihtiyaçlar da doyurulmalıdır. Psikolojik ihtiyaçların doyurulmaması hayati tehlike oluşturmaya da bireyin yaşamını etkilemektedir (Cüceloğlu, 2004). Bireyin sosyal hayat içinde gelişimi ve bütünleşmelerini istenilen düzeyde gerçekleştirebilmesi, temel psikolojik ihtiyaçların doyurulmasına ve sosyal çevrenin de bu eğilimleri ve davranışları desteklemesine bağlıdır (Yarkın, 2014).

Psikolojik ihtiyaçlar, zihin ve duygularla ilgili bir insandan diğerine değişebilen ihtiyaçlardır (Deveci, 2007). Birey, zaman zaman çeşitli duygu durumları ile karşı karşıya kalabilmektedir. Ani ve hızlı meydana gelen bu değişimler bireyin ruh halini önemli derece etkilemektedir. Bu durum bireyin psikolojik ihtiyaçlarının doyurulmasını daha da önemli hale getirmektedir. Bireyin psikolojik olarak ihtiyaç duyduğu örüntülerin eksikliği, organizmada fizyolojik dengenin bozulmasına da neden olabilmektedir (Oksal, 1986). Örneğin, bireyin sevgi eksikliği hissetmesi onun beslenmesini olumsuz bir şekilde etkileyebilmektedir (Kuru ve Güven Karahan, 2008).

Psikolojik ihtiyaçları doyuma ulaşmış bireyler, kendilerini daha sağlıklı hissedebilmekte ve hayatla barışık, mutlu, hedef belirleyip bunları uygulamaya koyan, arkadaşlık ilişkileri güçlü ve bağımsız bireyler olabilmektedir. Psikolojide ihtiyaç kavramı, insanın gelişimi ve çevresiyle bir ilişki kurabilmesi için gerekli önemli koşulların eksikliği anlamına gelmektedir (Çelikkaleli ve Gündoğdu, 2005). Psikolojik ihtiyaçlar bireyden bireye ve kültürden kültüre değişmekle birlikte (Özaydın, 2011), içinde bulunan aile yapısı bu ihtiyaçların doyurulmasında etkili olabilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde korunmaya muhtaç çocuklar, ihtiyaçlarının karşılanması konusunda dezavantajlı konumda olabilirler.

Korunma kararı alınan çocukların, öz aile, koruyucu aile ve evlat edindirme yöntemleriyle aile ortamı içinde ya da çocuk yuvaları, yetiştirme yurtları, sevgi evleri ve çocuk evleriyle kurum bakımı altında bakımları sağlanmaktadır. Bu bakım yöntemleri içerisinde yeni bir kurum bakım yöntemi olan çocuk evleri, her ilin sosyal, kültürel açıdan çocuk yetiştirmeye uygun bölgelerinde tercihen il merkezinde okul ve hastanelere yakın apartman dairesi veya müstakil dairelerde beş ile sekiz çocuğun kaldığı evler olarak tanımlan-

maktadır (Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 2008).

Çocuk evleri, çocukların toplu yaşamın getirdiği olumsuzlukları yaşamadan yetişebilecekleri aile ortamına benzer yapılar olarak tanımlanmaktadır (Yaşar ve Dağdelen, 2013). Ancak, kız ve erkek kardeşlerin bir arada kalmasının mümkün olmaması, çocuklarla bakıcı annelerin arasında herhangi bir kan bağının olmaması, komşuluk ilişkilerine kapalı bir sistem olması, akrabalık ilişkilerini destekleyici bir bakım hizmeti olmaması gibi sorunlar çocuk evi uygulamalarının dezavantajları olarak belirtilmektedir (Gürsoy ve Aydoğdu, 2016). Başer (2013) yaptığı çalışmada, çocuk evlerinin çocukların gelişimini olumlu yönde destekleyen bir hizmet modeli olduğunu ancak çocuklar hakkında gerekli mesleki çalışmaların uygun şekilde yapılarak aile odaklı hizmetlerden yararlandırılmasına gereken önemin verilmediğini vurgulamıştır. Çocuk evinde kalan çocuklar, akranlarla anlaşmazlık yaşama, katı kuralların olması, okul başarılarını destekleyici yardımcı öğretmenlerin yetersiz olması ve haberleşme imkanlarının kısıtlı olması gibi sorunlarla karşılaşmaktadırlar (Aydoğdu, 2016). Ergenlik döneminin sıkıntılarıyla başa çıkmakta güçlük çeken ergenler, kendilerini anlayan ve kendilerine destek veren bir aileye ihtiyaç duymaktadırlar. Ailenin eksikliği ergenlerin sosyal ve duygusal gelişimini olumsuz yönde etkilemekte ve yalnızlık duygusu yaşamasına neden olmaktadır (Aral, Gürsoy ve Yıldız Bıçakçı, 2006). Aile yanında yaşama imkanı bulamayan ergenler yalnızlık, geleceğe yönelik olumsuz beklentiler, sosyal destek yoksunluğu gibi olumsuz duygu durumları ile karşı karşıya kalabilirler. Aileden ayrı yaşama sosyal destek algılarının düşmesine, sürekli kaygı ve psikolojik belirti gibi sorunların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir (Özdemir, 2013).

Kurum bakımı altında, çocuk evleri dışındaki bakım yöntemlerinde yetiştirilen korunmaya muhtaç çocuklarla ilgili pek çok araştırma yapılmıştır (Kök, 2000; Spratt, 2001; Ersoy ve Aral, 2001; Üstün ve Akman, 2002; Smart, 2003; Powell ve diğerleri, 2004; Aral, Gürsoy ve Yıldız Bıçakçı, 2005; Karataş, 2007; Mehta, 2008; Köse, 2009; Çalikoğlu, 2010; Çaman ve Özcebe, 2011; Masuka ve diğerleri, 2012; Durulalp ve Çiçekoğlu, 2013; Sucaklı, 2015; Nalbant, 2016; Martin ve Zulaika, 2016; Ögel ve diğerleri, 2016; Sarıaltın, 2017; Hüseyinoğlu, 2017). Çocuk evlerinde kalan çocuklarla ilgili araştırmaların ise sınırlı sayıda olduğu belirlenmiştir (Morgan, 2009; Berridge, Biehal ve Henry, 2012; Yazıcı, 2012; Yaşar ve Dağdelen, 2013; Yıldırım, 2013; Başer, 2013; Koşay, 2013; Aydoğdu, 2016; Aslan, 2016; Gürsoy ve Aydoğdu, 2016; Darkwah, Asumeng ve Daniel, 2017). Çocuk evleri ile ilgi-

li yapılan araştırmalar incelendiğinde, çocuk evinde kalan çocukların ihtiyaç doyum düzeyleri ile ilgili bir araştırma tespit edilememiştir. Tüm bu belirtilenler ışığında, ailesi yanında ve çocuk evinde kalan ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin incelenmesi ve ihtiyaç doyumunu etkileyen etmenlerin belirlenmesinin, çocukların ihtiyaç doyum düzeylerinin artırılması için gerekli düzenlemelerin yapılmasına imkan sağlayacağı düşünülmektedir. Bu amaçla çalışmada çocuk evlerinde ve ailesi yanında kalan çocukların psikolojik ihtiyaç doyumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Alt Amaçlar

1. Çocuk evi ve ailesi yanında kalan çocukların ihtiyaç doyum düzeylerinde farklılık olup olmadığını belirlemek.
2. Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinde cinsiyetin anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek.
3. Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinde yaşın anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek.
4. Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinde kardeş sayısının anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek.
5. Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinde doğum sırasının anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek.
6. Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinde anne öğrenim durumunun anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek.
7. Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinde baba öğrenim durumunun anlamlı farklılık yaratıp yaratmadığını belirlemek.

YÖNTEM

Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaç edinen araştırmalarda kullanılabilen bir modeldir (Karasar, 2006).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Erzincan, Erzurum ve Sivas'ta bulunan otuz iki çocuk evinde kalan 14-18 yaş grubundaki ergenlerle, bu illerdeki düşük sosyo-ekonomik düzeyi temsil eden yerleşimlerde bulunan ve aileleriyle birlikte yaşayan aynı yaş grubundaki ergenler oluşturmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunu, Erzincan, Erzurum ve Sivas il merkezlerinde bulunan otuz iki çocuk evinde kalan 14-18 yaş grubundaki ergenlerin tamamı ile karşılaştırma grubu olarak aynı illerde bulunan sosyo-ekonomik ve kültürel yapı yönünden çocuk evinde kalan çocuklarla benzerlik gösterdiği düşünülen çocukların devam ettiği aynı illerdeki liseler arasından tesadüfi olarak seçilen üç liseye devam eden aynı yaş grubundaki ergenler oluşturmuştur. Araştırmaya 85 çocuk evinde kalan, 115 ailesi yanında kalan olmak üzere toplam 200 ergen dahil edilmiştir. Çocuk evinde kalan çocukların 15'i (% 17.6) Erzincan, 28'i (% 32.9) Erzurum ve 42'si (% 49.5) Sivas illerinden araştırma grubuna alınmıştır. İlesi yanında kalan çocukların ise 40'ı (% 20) Erzincan, 63'ü (% 31.5) Erzurum ve 97'si (% 48.5) Sivas illerinden araştırmaya dahil edilmiştir. Örneklem belirlenirken ergenlerin herhangi bir engeli olmama ve araştırmaya gönüllü olarak katılma durumu dikkate alınmıştır. Araştırmaya dahil edilen ergenlere ilişkin demografik bilgiler Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya dahil edilen ergenlere ilişkin demografik özellikler

Değişken	Kategori	Çocuk Evinde Kalan		Ailesi Yanında Kalan		Toplam	
		N	%	n	%	n	%
Cinsiyet	Kız	44	51,7	67	58,2	111	55,5
	Erkek	41	48,3	48	41,8	89	44,5
	Toplam	85	100,0	115	100,0	200	100,0
Yaş	14	18	21,2	14	12,2	32	16,0
	15	19	22,3	33	28,7	52	26,0
	16	18	21,2	27	23,5	45	22,5
	17	12	14,1	35	30,4	47	23,5
	18	18	21,2	6	5,2	24	12,0
	Toplam	85	100,0	115	100,0	200	100,0
Doğum sırası	İlk çocuk	21	24,7	30	26,1	51	25,5
	Ortanca ya da ortancalardan biri	44	51,8	34	29,6	78	39,0
	Son çocuk	20	23,5	51	44,3	71	35,5
	Toplam	85	100,0	115	100,0	200	100,0
Kardeş sayısı	2 ve daha az	31	36,4	29	25,2	60	30
	3 ve daha fazla	54	63,6	86	74,8	140	70
	Toplam	85	100,0	115	100,0	200	100,0

Tablo 1 incelendiğinde çocuk evlerinde kalan çocukların %51.7'sinin kız olduğu, %22.3'ünün 15 yaşında, %21.2'sinin 14 yaşında, %21.2'sinin 16 yaşında, %21.2'sinin 18 yaşında ve %14.1'inin 17 yaşında olduğu, % 51.8'inin ortanca ya da ortanca kardeşlerden biri olduğu, % 63.6'sının üç ve daha fazla kardeşe sahip olduğu görölmektedir. Ailesi yanında kalan çocukların %55.5'inin kız olduğu, %26'sının 15 yaşında, %23.5'unun 17 yaşında, %22.5'unun 16 yaşında, % 16'sının 14 yaşında ve %12'sinin 18 yaşında olduğu, %39'unun ortanca ya da ortanca kardeşlerden biri olduğu ve %70'inin üç ve daha fazla kardeşe sahip olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya dahil edilen ergenlerin anne ve babalarına ilişkin demografik bilgiler Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırmaya dahil edilen ergenlerin anne ve babalarına ilişkin demografik özellikler

Değişken	Kategori	Çocuk Evinde Kalan		Ailesi Yanında Kalan		Toplam	
		N	%	n	%	n	%
Anne öğrenim Durumu	İlkokul ve altı	58	68,2	74	64,3	132	61,0
	Orta dereceli okul ve üstü	27	31,8	41	30,4	68	39,0
	Toplam	85	100,0	115	100,0	200	100,0
Baba öğrenim Durumu	İlkokul ve altı	53	62,4	39	33,9	92	46,0
	Orta dereceli okul ve üstü	32	37,6	76	66,1	108	54,0
	Toplam	85	100,0	115	100,0	200	100,0

Tablo 2 incelendiğinde çocuk evinde kalan çocukların annelerinin %68.2'sinin ve babalarının %62.4'ünün ilkokul ve altında öğrenim düzeyine sahip olduğu görölmektedir. Ailesi yanında kalan çocukların annelerinin %61'inin ilkokul ve altı, babalarının %54'ünün ortaokul ve üstü öğrenim düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada ergenlerin kendilerine ve ailelerine ilişkin bilgileri elde etmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “Genel Bilgi Formu” ve ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerini değerlendirmek amacıyla Deci ve Ryan (1991) tarafından geliştirilen ve Cihangir-Çankaya ve Bacanlı (2003) tarafından Türkçe'ye uyarlanan “İhtiyaç Doyum Ölçeği” kullanılmıştır.

Genel Bilgi Formu

Araştırmada ergenlerin kendilerine ve ailelerine ilişkin bazı bilgileri toplayabilmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen ve cinsiyet, doğum sırası, kardeş sayısı, kardeş ilişkisi, anne öğrenim durumu ve baba öğrenim durumunu belirlemeye yönelik sorulardan oluşan “Genel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

İhtiyaç Doyumu Ölçeği

Öz-belirleme kuramının temel kavramlarından olan psikolojik ihtiyaçların ölçümünde kullanılan, orijinali ABD’de aynı araştırmacılar tarafından geliştirilen (1991), Cihangir-Çankaya ve Bacanlı (2003) tarafından uyarlama çalışması yapılan İhtiyaç Doyumu Ölçeği kullanılmıştır.

Ölçekte bireyin üç temel psikolojik ihtiyacını ölçen 21 madde bulunmaktadır. Özerklik, yeterlik ve ilişkili olma olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Her madde 7 aralıklı ölçek kullanılarak derecelenmektedir. Özerklik alt ölçeğinde yedi, yeterlik alt ölçeğinde altı, ilişkili olma alt ölçeğinde ise sekiz madde bulunmaktadır. Her alt ölçekteki maddelerin puanlarının toplanması ile alt ölçek puanları, bütün ölçeğin puanlarının toplanması ile de toplam puan elde edilmektedir. Denekler yanıtlarını “hiç doğru değil” ve “çok doğru” ranjını kapsayan yedi dereceli bir ölçek üzerinde vermektedir. Ölçekten elde edilebilecek puanlar, ölçeğin tümü için 21-147; Özerklik Alt Ölçeği için 7-49; Yeterlik Alt Ölçeği için 6-42; İlişkili Olma Alt Ölçeği için ise 8-56 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan bireylerin temel psikolojik ihtiyaçların doyurulduğunu, düşük puanlar ise ihtiyaç doyumunun düştüğünü göstermektedir (Cihangir, Çankaya ve Bacanlı, 2003).

Ölçeğin güvenirlik çalışmalarında iç tutarlık katsayıları Özerklik Alt Ölçeği için .71, Yeterlik Alt Ölçeği için .60, İlişkili Olma Alt Ölçeği için .74 ve toplamda İhtiyaç Doyumu Ölçeği için ise .83 olarak saptanmıştır. Ölçeğin madde-toplam korelasyon değerleri ise .33 ile .64 arasında değişmektedir. Ölçeğin geçerliği çalışmalarında elde edilen faktör yükleri .30 ile .77 arasında bulunmuştur. Ölçeğin ölçüt geçerliği kapsamında, özerklik alt ölçeği için Sosyotropi-Otonomi Ölçeğinin otonomi alt ölçeği, yeterlik alt ölçeği için Genelleştirilmiş Öz-Yetki Beklentisi Ölçeği ve ilişkili olma alt ölçeği için ise, Ucla Yalnızlık ölçeği kullanılmıştır. ihtiyaç doyumunu ölçeğinin özerklik alt boyutu ile sosyotropi-otonomi ölçeğinin otonomi alt ölçeğiyle .199, yeterlik alt ölçeği ile genelleştirilmiş öz-yetki beklentisi ölçeği arasında .506 ve ilişkili olma alt ölçeği ile ucla yalnızlık ölçeği arasında ise -.705’lik bir ilişki bulunmuştur (Cihangir-Çankaya ve Bacanlı, 2003).

Uygulama

Araştırmaya dahil edilen ergenler için İhtiyaç Doyum Ölçeği 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Erzincan, Erzurum ve Sivas ilinde bulunan 32 çocuk evinde bulunan 85 ergen ile aynı illerde bulunan üç okuldaki 115 ergene uygulanmıştır. Araştırma için katılımcılardan sözel, kurumlardan yazılı izin alınmıştır. Ergenlere araştırmayla ilgili bilgiler verildikten sonra genel bilgi formunu ve ölçeği doldurmaları istenmiştir. Ölçek ergenler tarafından doldurulduktan sonra toplanmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

Verilerin değerlendirilmesi ve analizi iki aşamada gerçekleşmiştir. Öncelikle İhtiyaç Ölçeği puanı elde edilmiş, daha sonra da bu puanlarla diğer değişkenler istatistiksel açıdan karşılaştırılmıştır. Genel bilgi formu ve ihtiyaç doyumu ölçeği kullanılarak toplanan veriler SPSS istatistik programı ile bilgisayara kaydedilmiştir.

Bu araştırmada, araştırmaya katılan ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinin çocuk evi ve ailesi yanında kalma durumları ile birlikte çeşitli demografik özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı İki Yönlü Varyans Analizi ile belirlenmiştir. Yapılacak istatistiklerde anlamlılık düzeyi olarak .05 seçilmiştir. Kategori sayısı 2'den fazla olan değişkenlerde grup farklılıklarının belirlenmesinde post hoc testlerinden Bonferroni testi yapılmıştır.

BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırmada ilk olarak, çeşitli sosyo-demografik değişkenlere ve ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerini belirlemeye yönelik İhtiyaç Doyum Ölçeği puanları değerlendirilmiş ve gruplar arasındaki farklılığa göre incelenmiştir. Bu bölümde, yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiş, bu sonuçlara ilişkin toplanan veriler ve verilerin istatistiksel çözümlenmeleri çizelgeler halinde sunulmuştur.

Araştırmaya dahil edilen ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin kaldıkları yerlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı t testi ile incelenmiştir. Analize ait bulgulara Çizelge 36'da yer verilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya dahil edilen ergenlerin kaldıkları yere göre ihtiyaç doyumu düzeyi puanlarına ilişkin standart sapma ve t testi sonuçları

Kaldığı yer	n	\bar{X}	SS	sd	t	p
Çocuk evi	85	99.18	17.6	198	4.51	.000*
Aile yanında	115	108.98	14.9			

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya dahil edilen ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin yaşadıkları ortama göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($t_{198}=-4.246$, $p<.01$). Söz konusu farklılığa bakıldığında, aile yanında kalan ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin ($\bar{X} = 108.98$), çocuk evinde kalan ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu dikkat çekmektedir.

Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin cinsiyet ve kaldığı yere göre farklılaşıp farklılaşmadığı İki Yönlü ANOVA ile incelenmiştir. Analize ait bulgulara Tablo 5’de yer verilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya dahil edilen ergenlerin cinsiyetlerine göre ihtiyaç doyumunu düzeyi puanlarına ilişkin ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları

Çocuk evinde kalan					
Cinsiyet	N	\bar{X}	SS		
Kız	44	102.1228	18.16177		
Erkek	41	96.0322	16.65320		
Ailesi yanında kalan					
Kız	67	106.7122	13.25354		
Erkek	48	112.1635	16.69430		
TOPLAM					
Kız	111	104.8930	15.47322		
Erkek	89	104.7322	18.44711		
Varyans Bileşenleri	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Cinsiyet	4.931	1	4.931	.019	.890
Kaldığı yer	5180.558	1	5180.558	20.320	.000*
Kaldığı yer *Cinsiyet	1607.365	1	1607.365	6.305	.013*
Hata	49968.910	196	254.943		
Toplam	2253790.246	200			

Tablo 5’te çocuk evinde ve ailesi yanında kalan ergenlerin cinsiyetlerine göre ihtiyaç doyumunu düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları görülmektedir. Tablo 5’de görüldüğü gibi, ergenlerin ihtiyaç doyumunu düzeylerinde kaldığı yere göre fark elde edilirken ($F_{1-196}=20.320$, $p<.01$), cinsiyete göre ($F_{1-196}=.019$, $p>.05$) anlamlı fark olmadığı gözlenmektedir. Cinsiyetin ve kaldığı yerin etkileşiminin ($F_{1-196}=6.305$, $p<.05$) ise ergenlerin ihtiyaç doyumunu düzeylerinde anlamlı farklılık oluştur-

duğu saptanmıştır. Buna göre çocuk evinde kalan kız çocukların ihtiyaç doyum düzeyleri puan ortalamaları erkek çocuklara göre yüksek olduğu, ailesi yanında kalan erkek çocukların ihtiyaç doyum düzeyi puan ortalamalarının ise kız çocuklara göre yüksek olduğu söylenebilir.

Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin yaş ve kaldığı yere göre farklılaşıp farklılaşmadığı İki Yönlü ANOVA ile incelenmiştir. Analize ait bulgulara Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6. Araştırmaya dahil edilen ergenlerin yaşlarına göre ihtiyaç doyum düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları

Kaldığı yer *Yaş	İhtiyaç Doyumu Düzeyi Puanları				
	N	\bar{X}	SS		
Çocuk evinde kalan					
14	18	95.4358	12.25464		
15	19	99.3904	17.25689		
16	18	100.0960	18.18851		
17	12	95.0175	25.09385		
18	18	104.5846	16.44587		
Ailesi yanında kalan					
14	14	113.8248	14.42513		
15	33	108.0744	14.12266		
16	27	112.6884	15.10756		
17	35	104.3704	14.14390		
18	6	113.0014	20.65004		
TOPLAM					
14	32	103.4810	15.98494		
15	52	104.9014	15.75056		
16	45	107.6515	17.36684		
17	47	101.9824	17.76055		
18	24	106.6888	17.50634		
Varyans Bileşenleri	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Yaş	1329.188	4	332.297	1.288	.276
Kaldığı yer	5181.584	1	5181.584	20.085	.000*
Kaldığı yer * Yaş	566.189	4	141.547	.549	.700
Hata	49017.518	190	257.987		
Toplam	2253790.246	200			

Tablo 6’da çocuk evinde ve ailesinin yanında kalan ergenlerin yaşlarına göre ihtiyaç doyumu düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları görülmektedir. Tablo 6’da görüldüğü gibi, ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinde kaldığı yere göre ($F_{1-190}=20.085$, $p<.01$) fark olduğu belirlenirken, yaşın ($F_{4-190}=1.288$, $p>.05$) anlamlı farklılık oluşturmadığı gözlenmektedir. Yaşın ve kaldığı yerin etkileşiminin ($F_{4-190}=.549$, $p>.05$) ise ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmadığı saptanmıştır.

Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin doğum sırası ve kaldığı yere göre farklılaşp farklılaşmadığı İki Yönlü ANOVA ile incelenmiştir. Analize ait bulgulara Tablo 7’de’da yer verilmiştir.

Tablo 7. Araştırmaya dahil edilen ergenlerin doğum sıralarına göre ihtiyaç doyumu düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları

Çocuk evinde kalan					
Doğum Sırası	N	\bar{X}	SS		
İlk çocuk	21	102.5096	16.69196		
Ortancalardan biri	44	96.2382	18.73307		
Son çocuk	20	102.1770	15.57399		
Ailesi yanında kalan					
İlk çocuk	30	104.6174	16.60626		
Ortanca ya da ortancalardan biri	34	112.0221	15.51057		
Son çocuk	51	109.5351	13.17994		
TOPLAM					
İlk çocuk	51	103.7495	16.50732		
Ortancalardan biri	78	103.1184	19.00348		
Son çocuk	71	107.4624	14.17834		
Varyans Bileşenleri	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Doğum sırası	159.440	2	79.720	.310	.734
Kaldığı yer	3145.307	1	3145.307	12.230	.001*
Kaldığı yer * Doğum sırası	1498.225	2	749.112	2.913	.057
Hata	49892.646	194	257.179		
Toplam	2253790.246	200			

Tablo 7’de çocuk evinde ve ailesinin yanında kalan ergenlerin doğum sırasına göre ihtiyaç doyumu düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları görölmektedir. Tablo 7’de göröldüğü gibi, ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinde kaldığı yere göre fark elde edilirken ($F_{1,194}=12.230$, $p<.01$), doğum sırasının ($F_{2,194}=3.310$, $p>.05$) anlamlı farklılık oluşturmadığı gözlenmektedir. Doğum sırasının ve kaldığı yerin etkileşiminin ($F_{2,194}=2.913$, $p>.05$) ise ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmadığı saptanmıştır.

Ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinin kardeş sayısı ve kaldığı yere göre farklılaşp farklılaşmadığı İki Yönlü ANOVA ile incelenmiştir. Analize ait bulgulara Tablo 8’de yer verilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya dahil edilen ergenlerin kardeş sayılarına göre ihtiyaç doyumu düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları

Çocuk evinde kalan					
Kardeş Sayısı	N		\bar{X}	SS	
2 ve daha az	31		89.2471	13.54253	
3 ve daha fazla	54		104.8901	17.23468	
Toplam	85		99.1850	17.61492	
Ailesi yanında kalan					
2 ve daha az	29		99.5755	11.69113	
3 ve daha fazla	86		112.1613	14.65719	
Toplam	115		1089875	14.96288	
TOPLAM					
2 ve daha az	60		94.2392	13.60924	
3 ve daha fazla	140		109.3567	16.03895	
Toplam	200		104.8214	16.81761	
Varyans Bileşenleri	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Kardeş sayısı	8224.627	1	3586.516	37.201	.000*
Kaldığı yer	3196.991	1	30.479	14.460	.000*
Kaldığı yer * Kardeş sayısı	96.462	1	10.324	.436	.510
Hata	43332.759	196	263.024		
Toplam	2253790.246	200			

Tablo 8’de çocuk evinde ve ailesinin yanında kalan ergenlerin kardeş sayılarına göre ihtiyaç doyumu düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları görülmektedir. Tablo 8’de görüldüğü gibi, çocukların ihtiyaç doyumu düzeylerinde kaldığı yerin ($F_{1-196}=14.460$, $p<.01$) ve kardeş sayısının ($F_{1-196}= 37.201$, $p<.01$) fark oluşturduğu gözlenmektedir. Kardeş sayısı ve kaldığı yerin etkileşiminin ($F_{1-196}=.436$, $p>.05$) ise ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmadığı saptanmıştır. Ortalamalar incelendiğinde, kardeş sayısı üç ve daha fazla olan ergenlerin, iki ve daha az kardeşe sahip olan ergenlere göre ihtiyaç doyumu düzeyi puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinin anne öğrenim ve kaldığı yere göre farklılaşp farklılaşmadığı İki Yönlü ANOVA ile incelenmiştir. Analize ait bulgulara Tablo 9’da yer verilmiştir.

Tablo 9. Araştırmaya dahil edilen ergenlerin anne öğrenim durumuna göre ihtiyaç doyumu düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları

Çocuk evinde kalan					
Anne Öğrenim Durumu	N	\bar{x}	SS		
İlkokul ve altı	58	98.7209	17.12566		
Ortaokul ve üstü	27	100.1819	18.92011		
Toplam	85	99.1850	17.61492		
Ailesi yanında kalan					
İlkokul ve altı	74	108.5572	14.08181		
Ortaokul ve üstü	41	109.7642	16.58997		
Toplam	115	108.9875	14.96288		
TOPLAM					
İlkokul ve altı	132	104.2352	16.19044		
Ortaokul ve üstü	68	105.9594	18.04269		
Toplam	200	104.8214	16.81761		
Varyans Bileşenleri	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Anne Öğrenim Durumu	77.217	1	77.217	.294	.588
Kaldığı yer	4090.598	1	4090.598	15.565	.000*
Kaldığı yer *Anne Öğrenim Durumu	.700	1	.700	.003	.959
Hata	51509.443	196	262.803		
Toplam	2253790.246	200			

Tablo 9’da çocuk evinde ve ailesinin yanında kalan ergenlerin anne öğrenim durumuna göre ihtiyaç doyumu düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları görülmektedir. Tablo 9’da görüldüğü gibi, ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinde kaldığı yerin ($F_{1-196}=15.565$, $p<.01$) farklılık oluşturduğu, anne öğrenim durumunun ($F_{1-196}=.294$ $p>.05$) anlamlı farklılık oluşturmadığı gözlenmektedir. Anne öğrenim durumu ve kaldığı yerin etkileşiminin ($F_{1-196}=.003$, $p>.05$) ise ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmadığı saptanmıştır.

Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin baba öğrenim durumu ve kaldığı yere göre farklılaşp farklılaşmadığı İki Yönlü ANOVA ile incelenmiştir. Analize ait bulgulara Tablo 10’da yer verilmiştir.

Tablo 10. Araştırmaya dahil edilen ergenlerin baba öğrenim durumuna göre ihtiyaç doyumu düzeylerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve varyans analizi sonuçları

Çocuk evinde kalan					
Baba Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	SS		
İlkokul ve altı	53	95.1300	16.76725		
Ortaokul ve üstü	32	105.9011	17.16129		
Toplam	85	99.1850	17.61492		
Ailesi yanında kalan					
İlkokul ve altı	39	108.3062	15.87746		
Ortaokul ve üstü	76	109.3371	14.56766		
Toplam	115	108.9875	14.96288		
TOPLAM					
İlkokul ve altı	92	100.7156	18.20494		
Ortaokul ve üstü	108	108.3190	15.43822		
Toplam	176	104.8214	17.13020		
Varyans Bileşenleri	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Baba Öğrenim Durumu	1566.486	1	1566.486	6.235	.013*
Kaldığı yer	3103.658	1	3103.658	12.353	.001*
Kaldığı yer *Baba Öğrenim Durumu	1066.962	1	1066.962	4.247	.041*
Hata	49244.946	196	251.250		
Toplam	2253790.246	200			

Tablo 10’da çocuk evinde ve ailesinin yanında kalan ergenlerin baba öğrenim durumlarına göre ihtiyaç doyumu düzeylerine ait ortalamalar, standart

sapmalar ve varyans analizi sonuçları görülmektedir. Tablo 10'da görüldüğü gibi, ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinde hem kaldığı yerin ($F_{1,196}=12.353$, $p<.01$) hem de baba öğrenim durumunun ($F_{1,196}=6.235$, $p<.05$) anlamlı farklılık oluşturduğu gözlenmektedir. Baba öğrenim durumu ve kaldığı yerin etkileşiminin ($F_{1,196}=4.247$, $p<.05$) ise ergenlerin ihtiyaç doyumu düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Ortalamalar incelendiğinde, baba öğrenim durumu ortaokul ve üstü olan ergenlerin, ilkokul ve altı olan ergenlere göre ihtiyaç doyum düzeyi puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

TARTIŞMA

Bu çalışma ile çocuk evi ve ailesi yanında kalan ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin incelenmesi, ihtiyaç doyum düzeyleri üzerinde cinsiyet, yaş, doğum sırası, kardeş sayısı ve anne ve baba öğrenim durumu gibi değişkenlerin anlamlı düzeyde farklılık yaratıp yaratmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmaya dahil edilen ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinin kaldıkları yere göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmektedir. Söz konusu farklılığa bakıldığında, aile yanında kalan çocukların ihtiyaç doyumu düzeylerinin, çocuk evinde kalan ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Ailesi yanında kalan ergenler lehine farklılık oluşması, ailesi birlikte yaşayan ergenlerin kendilerini güvende hissetmeleri ve ihtiyaçlarını daha iyi karşılayabilmeleri ile açıklanabilir. Aile, çocuğun hem ruhen hem de bedenen sağlıklı ve mutlu bir ortamda yetişmesi için gerekli koruma ve bakımı sağlamaktadır (Ezen ve Açıkgöz, 2017). Çocuğun toplum içinde tutarlı davranışlar sergilemesi, kendi kendine yetebilmesi, sağlıklı sosyalleşmesi, bağımsızlığını kazanması, dışa dönük bir birey olmasında anne babasıyla kurduğu sağlıklı ilişkiler etkili olmaktadır (Pekşen Akça, 2012). Franz (2004), örneklemini Hırvatistandaki çocuk evlerinden seçtiği 10-14 yaş arası çocuklar üzerinde yaptığı araştırmada çocuk evlerinde yaşayan çocukların ailesi yanında kalanlara göre daha çok davranışsal ve duygusal sorunlar yaşadığını saptamıştır. Tümkaya (2005) yetiştirme yurdu ile ailesi yanında kalan ergenlerin umutsuzluk düzeylerini karşılaştırdığı araştırmasında, yetiştirme yurdunda kalan ergenlerin umutsuzluk düzeylerinin ailesi yanında kalan ergenlere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğunu kaydetmiştir. Gelen ve Çınar (2014) çocuk evi ve çocuk yuvasında görev yapan bakım elemanları ile görüşme yaptığı araştırmasında, bakım elemanları; problemlili çocukların normal çocuklarla bir arada olması, akademik olarak çocuklarla yeterince ilgilenilmemesi, ilgi ve iletişim eksikliği yaşanması,

beslenme yetersizliği ve yuvaların ve evlerin fiziksel olarak yetersizliği ve merkezden uzak oluşlarını sorun olarak bildirmişlerdir. Kök (2000) yetiştirme yurdundaki öğrencilerin psikolojik belirti düzeylerini değerlendirildiği araştırmada, öğrencilerin obsesif-kompulsif, kişilerarası duyarlılık, depresyon, anksiyete, öfke ve düşmanlık, paronid ve psikotizm gibi ruhsal sorunlarda belirti düzeylerinin yüksek oranda olduğunu belirlemiştir.

Ergenlerin ihtiyaç doyumunu düzeylerinde, cinsiyetin anlamlı farklılık oluşturmadığı belirlenirken, cinsiyet ile kaldığı yerin etkileşiminin anlamlı farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Söz konusu farklılığa bakıldığında, çocuk evinde kalan kız çocukların erkeklere göre ihtiyaç doyum düzeyi puan ortalamalarının yüksek olduğu, ailesi yanında kalan erkek çocukların ise kız çocuklara göre ihtiyaç doyum düzeyi puan ortalamalarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Kız ve erkeklerin yaşadıkları sorunlar karşısında verdikleri tepkiler, olaylara bakış açıları ve boş zamanlarını değerlendirme şekilleri farklı olabilmektedir. Hamurcu (2011) yaptığı araştırmada başarı ve ilişki ihtiyaçları boyutlarında cinsiyete göre farklılaşma bulunamazken, özerklik ve başatlık ihtiyaçları boyutlarında erkeklerin kızlara göre ihtiyaç doyum düzeylerinin anlamlı düzeyde yüksek olduğunu belirlemiştir. Ancak bu durum çocuk evinde kalan çocuklar için farklı olarak bulunmuştur. Çocuk evinde kalan kız çocukların ihtiyaç doyum düzeylerinin erkek çocuklara göre yüksek olması, kız çocukların kendi temel gereksinimlerini karşılama, duygularını ifade etme ve sosyalleşme yeterliliklerinin daha iyi olması ile açıklanabilir. Öcal ve Keremkaya (2014) yaptıkları araştırmada yetiştirme yurdunda kalan kız çocukların sosyalleşme becerilerinin erkeklere göre daha yüksek olduğunu saptamışlardır. Benzer şekilde yetiştirme yapılan başka bir araştırmada, yetiştirme yurdunda kalan kız çocukların erkek çocuklara göre sosyal destek algılarının yüksek olduğu saptanmıştır (Bayoğlu ve Purutçuoğlu, 2010).

Ergenlerin ihtiyaç doyumunu düzeylerinde kaldığı yerin etkili olduğu belirlenirken, yaşın anlamlı farklılık oluşturmadığı gözlenmektedir. Yaşın ve kaldığı yerin etkileşiminin ise ergenlerin ihtiyaç doyumunu düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmadığı saptanmıştır. Yaşa göre ihtiyaç doyum düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmaması, ergenlerin benzer yaş ve özelliklere sahip olmasıyla açıklanabilir. Atalay (1994), yuva öğretmenlerinin psikolojik ihtiyaç örüntülerini incelediği araştırmasında, yaşları 18-27 arası olan öğretmenlerin gösteriş ihtiyaç puanlarının yetişkin gruptaki öğretmenlerden anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini kaydetmiştir.

Ergenlerin ihtiyaç doyumunu düzeylerinde, doğum sırasının ve doğum sırası ile kaldığı yerin etkileşiminin anlamlı farklılık oluşturmadığı saptanmıştır.

Bu sonuç, çocukların ihtiyaç doyum düzeylerinde doğum sırasından çok kardeşlerle arasındaki yaş farkı ve kardeş ilişkilerin etkili olabileceğini düşündürmektedir. Yiğit (2010) yaptığı çalışmada ergenlerin benlik saygılarının doğum sırasına göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinde, kardeş sayısının etkili olduğu belirlenirken, kardeş sayısı ile kaldığı yerin etkileşiminin anlamlı farklılık oluşturmadığı saptanmıştır. Ortalamalar incelendiğinde, kardeş sayısı üç ve daha fazla olan ergenlerin, iki ve daha az kardeşe sahip olan ergenlere göre ihtiyaç doyum düzeyi puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum kardeş sayısı daha çok olanların, kardeşlerinden destek alması ve birbirlerinin fikir ve deneyimlerinden daha çok yararlanması ile açıklanabilir. Kardeş ilişkileri, çocukların sosyal, duygusal, ahlaki ve kültürel dünyalarında gelişimlerini anlayabilmek için önemli bağlamlar oluşturur (Volling, Kennedy ve Jackey, 2010). Nur Şahin (2011) üniversite öğrencileri arasında yaptığı çalışmada kardeş sayısının, öznel iyi oluş, kendini açma ve algıladıkları sosyal destek üzerinde etkili olmadığını saptamıştır. Diğer yandan Köse (2009), yurtda kalan çocuklar üzerinde yaptığı çalışmada yalnızlık ve sosyal destek düzeylerinin kardeş sayısına göre anlamlı olarak farklılaştığını bulmuştur. Buna göre tek çocuk olan çocukların yalnızlık düzeyleri, iki kardeş olan öğrencilere göre daha yüksek; beş ve üstü kardeşi olan çocukların sosyal destek düzeyleri iki kardeşi olanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinde, anne öğrenim durumunun ve anne öğrenim durumu ile kaldığı yerin etkileşiminin anlamlı farklılık oluşturmadığı saptanmıştır. Bu sonuç, çocukların ihtiyaçlarının karşılanmasında annenin öğrenim durumundan çok annenin çocuğun ihtiyaçlarını fark etme ve gelişimini destekleme yönünde bilinçli olma gibi durumların etkili olabileceğini akla getirmektedir. Ayrıca araştırma grubunda yer alan çocuk evinde kalan çocukların annelerini kaybetmiş olmaları, tanımamaları ya da birlikte az zaman geçirmeleri gibi durumların da etkili olabileceği söylenebilir. Sorhan (2014) yaptığı çalışmada anne eğitim durumuna göre ihtiyaç doyumlarında anlamlı farklılaşma bulamazken, Çelikkaleli ve Gündoğdu (2005) ve Yiğit (2012) yaptıkları çalışmada özerklik ihtiyacı açısından anne öğrenim durumu yüksek olanlar lehine anlamlı farklılaşma saptamışlardır.

Ergenlerin ihtiyaç doyum düzeylerinde, baba öğrenim durumunun ve baba öğrenim durumu ile kaldığı yerin etkileşiminin anlamlı farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Ortalamalar incelendiğinde, baba öğrenim durumu ortaokul ve üstü olan ergenlerin, ilkökul ve altı olan ergenlere göre ihtiyaç doyum dü-

zeyi puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Baba öğrenim düzeyindeki farklılığın oluşmasında babaların çocuğu ile kuracağı ilişkinin ve geçirdiği zamanın niteliği, kişisel özellikleri ve çocuk yetiştirme tutumlarındaki farklılıkların etkili olduğu söylenebilir. Bayraktar (2011) güreş eğitim merkezlerinde eğitim gören güreşçilerin temel psikolojik ihtiyaçları ile depresyon düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemeyi amaçladığı araştırmada özerklik ihtiyacı boyutunda anlamlı farklılaşma bulunamazken; baba öğrenim düzeyi ortaokul olanların, ilkokul ve lise olanlara göre yeterli ihtiyaçlarının; baba öğrenim düzeyi ortaokul olanların ilkokul ve üniversite olanlara göre ilişki ihtiyaçlarının yüksek olduğunu belirlemiştir. Diğer yandan baba öğrenim düzeyi ortaokul ve üstü olan çocuk evinde kalan çocukların ihtiyaç doyum düzeylerinin, baba öğrenim düzeyi ilkokul ve altında olan çocuklara göre yüksek olduğu görülürken, ailesi yanında kalan çocukların baba öğrenim düzeylerine göre ihtiyaç doyum düzeylerinin birbirine yakın olduğu saptanmıştır. Çocuk evinde kalan çocuklarda baba öğrenim düzeyi yüksek olan çocukların ihtiyaç doyum düzeylerinin yüksek olması, babaların bilinçli olmasından dolayı çocukların ihtiyaçlarıyla yakından ilgilenebildiği, çocuğa daha fazla zaman ayırabildiği akla gelmektedir. Yapılan bir araştırmada baba öğrenim düzeyi düşük olan çocukların saldırganlık eğilimlerinin daha fazla olduğu saptanmıştır (Dizman ve Gürsoy, 2005).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma sonucunda; çocuk evi ve ailesi yanında kalan ergenlerin ihtiyaç doyum düzeyleri üzerinde kaldığı yer ile cinsiyet etkileşimi, kaldığı yer ile yaş etkileşimi, kaldığı yer ile doğum sırası etkileşimi, kaldığı yer ile kardeş sayısı etkileşimi ve kaldığı yer ile anne öğrenim durumu etkileşiminin anlamlı olmadığı belirlenirken; cinsiyet ile kaldığı yer etkileşiminin, baba öğrenim durumu ile kaldığı yer etkileşiminin, kardeş sayısı ve baba öğrenim durumunun anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. Ayrıca çocuk evi ve ailesi yanında kalan ergenlerin ihtiyaç doyum düzeyi puanları arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda,

- Çocukları yetiştirmekle sorumlu kişi ya da kurumlar, kız çocuklarının erkek çocuklardan farklı gelişim özelliklerine sahip olduklarını göz önünde bulundurarak gelişimlerinin desteklenmesi,
- Ebeveynlerin çocukların kardeşleriyle olan ilişkilerini geliştirmeleri konusunda tutarsız ve dengesiz aile tutumu yerine demokratik tutumu benimsemeleri,

- Çocuk evinde kalan ergenlere önleyici, uyum sağlayıcı, yönlendirici ve geliştirici gibi rehberlik hizmetleri sunarak gelişimlerinin desteklenmesi,
- Çocuk evinde kalan ergenlerin kendilerini iyi hissetmelerini sağlamak ve yaşam doyumu ve ihtiyaç doyumlarını yükseltmek için çeşitli etkinlikler düzenlenmesi,
- Çocuk evinde kalan ergenlere yönelik çeşitli aktiviteler ve sanatsal faaliyetler düzenleyerek ergenlerin bu tür etkinliklere katılımlarının sağlanması,
- Çocuk evinde kalan ergenlere yönelik mesleki kurslar açılarak ve okul başarıları desteklenerek iyi bir gelecek hazırlanması,
- Çocuk evinde kalan ergenlerin toplumla kaynaşmalarını sağlamak için çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliğine gidilmesi,
- Çocuk evlerinde görev yapan bakıcı anneler ve grup sorumlulara yönelik eğitim programları geliştirerek bu programların bakıcı anne, grup sorumluları ve çocuklar üzerindeki etkilerine bakılması gibi önerilerde bulunulabilir.

KAYNAKLAR

Aslan, E. (2016). *Ankara Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne Bağlı Çocuk Evlerinde Çalışan Bakım Elemanları ve Çocuk Evi Sorumlularının İş Doyumu ve Tükenmişlik Düzeyleri*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Aral, N., Gürsoy, F. ve Yıldız Bıçakçı, M. (2006). Yetiştirme Yurdunda Kalan ve Kalmayan Kız Ergenlerin Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (15), 10-19.

Aral, N., F. Gürsoy ve M. Yıldız Bıçakçı. (2005). Yetiştirme Yurdunda Kalan ve Kalmayan Ergenlerin Benlik Tasarım Düzeylerinin İncelenmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 21, 24-34 .

Atalay, F. (1994). *Yuva Öğretmenlerinin Psikolojik İhtiyaç Örüntüleri*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Aydoğdu, F. (2016). Çocuk Evinde Kalan Çocukların Karşılaştıkları Sorunların ve Beklentilerinin İncelenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, (1-2-3), 63-71.

Baard, P. P., Deci, E. L. ve Ryan, R. M. (2004). Intrinsic Need Satisfaction: A Motivational Basis of Performance and Well-Being in Two Work Settings. *Journal of Applied Social Psychology*, 34.

- Başer, H. (2013). Çocuk Refahı Alanında Yeni Hizmet Modeli «Çocuk Evleri». (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Bayoğlu, A. S. ve Purutçuoğlu, E. (2010). Yetiştirme Yurdunda Kalan Ergenlerin Gelecek Beklentileri ve Sosyal Destek Algıları. *Kriz Dergisi*, 18 (1), 27-39.
- Bayraktar, G. (2011). Güreş Eğitim Merkezlerindeki Güreşçilerin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının ve Depresyon Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9 (1), 15-23.
- Bayraktar, G. ve Kuru, E. (2007). Güreş Hakemlerinin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının İncelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 27-39.
- Berridge, D., Biehal, N., & Henry, L. (2012). Living in children's residential homes, Research Report RR201. London: Department for Education.
- Cihangir Çankaya, Z. (2005). Özerklik Desteği, İhtiyaç Doyumu ve İyi Olma. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cihangir-Çankaya, Z. ve Bacanlı, H. (2003). İhtiyaç doyum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, Malatya.
- Cüceloğlu, D. (2004). İnsan ve Davranışı. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çelikkaleli, Ö. ve Gündoğdu, M. (2005). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Psikolojik İhtiyaçları. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(9), 43-53.
- Çalıkoğlu, T. (2010). *Lise Öğrenimine Devam Eden Ailesinin Yanında Yaşayan Öğrencilerle, Yetiştirme Yurdunda Yaşayan Öğrencilerin Çatışma Çözme Davranışı İle Öfke İfade Stillerinin Karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çaman, Ö. K. ve Özcebe, H. (2011). Ankara'da Yetiştirme Yurtlarında Yaşayan Ergenler: Ruhsal belirtileri, Fiziksel Etkinlik Düzeyi ve İlişkili Etkenler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 22(2), 93-103.
- Darkwah, E., Asumeng, M., & Daniel, M. (2017). Caring For "Parentless" Children: An Exploration Of Work Stressors And Resources As Experienced By Caregivers in Children's Homes in Ghana. *International Journal of Child, Youth and Family Studies*, 8(2), 59-89.
- Deveci, H. (2007). Öğretmenlerin Psikolojik İhtiyaçlarına İlişkin Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Dizman, H. ve Gürsoy, F. (2005). İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıfa Devam Eden Anne Yoksunu Olan ve Olmayan Çocukların Saldırganlık Eğilimleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (2), 437-446.
- Durualp, E. ve Çiçekoğlu, P. (2013). Yetiştirme Yurdunda Kalan Ergenlerin Yalnızlık Düzeylerinin İnternet Bağımlılığı ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (1): 29-46.
- Ersoy, Ş. ve N. Aral (2001). Korunmaya Muhtaç Yuva Çocuklarıyla Ailesiyle Yaşayan Dokuz-Onbir Yaş Grubundaki Çocukların Saldırganlık Eğilimlerinin İncelenmesi. *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi*, 1(4-5), 1-12.
- Ezen, M. ve Açıkgöz, A. (2017). Çocukların Örselenmesine Annelerin Örselenme Yaşantısının Etkisi. *Kocaeli Medical Journal*, 6 (3),13-21.
- Franz, B.S. (2004). Predictors Of Behavioural And Emotional Problems Of Children Placed In Children's Homes In Croatia, *Child & Family Social Work*, 9 (3).
- Gelen, İ. ve Çınar, G. (2014). Samsun Aile ve Sosyal Politikalar Kurumunda Çalışanların, Çalıştıkları Birim İle İlgili Belirttikleri Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (35), 536-555.
- Gürsoy, F. ve Aydoğdu, F. (2016). Recent Advances in Health Sciences. St. Kliment Ohridski University Press Sofia. (Ed. Çamlı, A.A, Ak, B., Arabacı, R. ve Efe, R.) ISBN 978-954-07-4136-9.
- Hamurcu, H. (2011). *Ergenlerin Yetkinlik İnançları ve Psikolojik İyi Oluşlarını Yordamada Psikolojik İhtiyaçlar*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi. Konya.
- Hüseyinoğlu, S. (2017). *Korunmaya Muhtaç Çocukların Korunma Altına Alınma Nedenleri: İstanbul Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N.(2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, K. (2007). Türkiye'de Çocuk Koruma Sistemi ve Koruyucu Aile Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme. *Journal of Society & Social Work*, 18(2).
- Koşay, A. (2013). Çocuk Yuvasında ve Çocuk Evinde Kalan Korunmaya Muhtaç Çocuklar İle Ailesi Yanında Yaşayan Çocukların Sosyal Becerilerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kök, M. (2000). Yetiştirme Yurdundaki Öğrencilerin Psikolojik Belirti Düzeylerinin Değerlendirilmesi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 69-77.

- Köse, E. (2009). Yurtta Kalan ve Ailesiyle Birlikte Yaşayan Lise Öğrencilerinin Yalnızlık ve Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kuru, E. ve Güven Karahan, B. (2008). Tekerlekli Sandalye ve Koşan Basketbol Oyuncularının Psikolojik İhtiyaçları, *S.Ü. BES Bilim Dergisi*, 10 (2), 23-30.
- Martin, F. S., & Zulaika, G. (2016). Who cares for children? A descriptive study of care-related data available through global household surveys and how these could be better mined to inform policies and services to strengthen family care. *Global Social Welfare*, 3(2), 51-74.
- Masuka, T., Banda, R. G., Mabvurira, V., & Frank, R. (2012). Preserving The Future: Social Protection Programmes For Orphans And Vulnerable Children (OVC) in Zimbabwe.
- Mehta, N. (2008). Child Protection And Juvenile Justice System For Children in Need of Care And Protection. Mumbai: Childline India Foundation.
- Menashe, A., ve Atzaba Poria, N. (2016). Parent-child interaction: Does parental language matter?. *British Journal of Developmental Psychology*.
- Morgan, R. (2009). Life in Children's Homes: A Report Of Children's Experience by the Children's Rights Director for England. Ofsted.
- Nalbant, Ş. (2016). *Korunmaya Muhtaç Çocuklarda Çocuk Evleri Bakım Modelinin Toplumsallaşmaya İlişkin Rolü: Kayseri Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Nur Şahin, G. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Kendini Açma, Öznel İyi Oluş ve Algıladıkları Sosyal Destek Düzeylerinin Karşılaştırılması. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Oksal, A. (1986). "Davranışlarımızın Kaynakları: Güdüler" Davranış Bilimleri, Ünite 2, 16-27, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 144, Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 59, Eskişehir.
- Öcal, A. ve Kemer kaya, G. (2014). Yetiştirme Yurtlarında Kalan 6. - 8. Sınıf Öğrencilerinin Sosyalleşme Becerilerinin İncelenmesi, *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (4), 1567-1584.
- Ögel, K., Yücesan, S., Vaizoğlu, Ç., Eraslan, E., Demirtaş, M., Yıldırım, S., ... & Bakanlığı, A. V. S. P. (2016). Koruma ve Bakım Altındaki Çocuklara Yönelik Bireysel Risk Değerlendirme Formunun (BİRDEF) Geliştirilmesi, Güvenirlik ve Geçerliği. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 19(2).
- Özaydın, N. (2011). *Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Psikolojik İhtiyaçlarının ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Patrikakou, E. N. (2016). Contexts of Family–School Partnerships: A Synthesis. In *Family-School Partnerships in Context* (pp. 109-120). Springer International Publishing.

Pekşen Akça R. (2012). Ana-Babaların Çocuk Yetiştirmede Aşırı Koruyucu Olmaları. *Akademik Bakış Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 1-13.

Powell, G., Chinake, T., Mudzingo, D., Maambira, W., & Mukutiri, S. (2004). Children in residential care: The Zimbabwe experience. Harare: Zimbabwe Ministry of Public Service. *Labour and Social Welfare/UNICEF*.

Sarıaltın, D. M. (2017). *Kurum Bakımındaki Çocuklara İlişkin Sistemin Sosyal Refah Çalışanları Gözüyle Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Smart, R. (2003). Policies For Orphans And Vulnerable Children: A Framework For Moving Ahead. Washington, DC: US Agency for International Development, Futures Group International, Policy Project.

Spratt, T. (2001). The influence of child protection orientation on child welfare practice. *British Journal of Social Work*, 31(6), 933-954.

Sorhan, G. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Düşünme İhtiyaçlarının Temel Psikolojik İhtiyaçlarının Doyumuna Göre İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 2008. http://cocukhizmetleri.aile.gov.tr /data/544 e2471369 dc 318044059a0/cocukevleri_calismaesaslari.pdf

Sucaklı, M. H. (2015). Yetiştirme Yurdunda Kalan Çocuk ve Ergenlerde Sigara, Alkol ve Madde Kullanımı, *Konuralp Tıp Dergisi*, 2015(1), 23-27.

Tümekaya, S. (2005). Ailesi Yanında ve Yetiştirme Yurdunda Kalan Ergenlerin Umutsuzluk Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (4).

Üstün, E. ve Akman, B. (2002). Korunmaya Muhtaç Çocukların Benlik Algısının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 229-233.

Volling BL, Kennedy DE, Jackey LMH. (2010). The development of sibling jealousy. In Legerstee M, Hart S, eds. . Malden, MA: Blackwell Publishers, 387-417.

Yarkın, E. (2014). *Temel Psikolojik İhtiyaçların Karşılama Düzeyinin İlişki Doyum ve Yaşam Doyum Düzeyine Katkısının İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yaşar, Ö. ve Dağdelen, N. (2013). Korunmaya Muhtaç Çocukların Yetiştirilmesinde Çocuk Yurtlarından Çocuk Evlerine Geçişin, Çocukların Sosyo-Kültürel ve Psikolojik Gelişimlerine Etkisi Üzerine Bir Çalışma: Isparta Örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (18), 199-221.

Yazıcı, E. (2012). Korunmaya Muhtaç Çocuklar ve Çocuk Evleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler*.

Yıldırım, Ş. (2013). Çocuk Evinde Kalan Çocukların İlişki Dinamikleri: İzmir Örneği. (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Yiğit, H. (2010). *Ergenlerin Benlik Saygılarının Yaşam Doyumu ve Bazı Özellik Nitelikleri Açısından İncelenmesi*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Yiğit, R. (2012). Konya İlinde Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerinin Temel Psikolojik İhtiyaçlarının Bir Kısım Değişkenler Bakımından İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 317-326.

Extended Abstract

In this research, descriptive scanning model was carried out in order to investigate the need satisfaction levels of the adolescents staying with their families and in children's homes, and to determine whether gender, age, number of siblings, birth order, and educational status of parents created a significant difference upon need satisfaction levels. The research sample included adolescents from 14-18 age group staying in thirty-two children's homes in Erzincan, Erzurum and Sivas provinces, and the adolescents at the same age group studying at randomly selected three high schools in the same provinces including students with socio-economic status and cultural structure considered to be similar to the ones staying in children's homes. Totally 200 adolescents, 85 staying in children's homes and 115 staying with their families, were included into the research. When the sample is determined, it is taken into account that the adolescents do not have any disabilities and voluntarily participate in the research. After informing the researchers about the research, they are asked to fill the scale. The scale was collected and checked after filling by the adolescents. Incomplete scales were given to the children to be completed again. Despite this, the missing data were obtained from the institutions. General Information Form that was developed by the researchers was used in order to obtain data related to the adolescents included into the research and their families; and Life Satisfaction Scale that was developed by Deci and Ryan (1991) and adapted into Turkish by Cihangir-Çankaya and Bacanlı (2003) was performed in order to determine the life satisfaction levels of the participants. At the end of the research, it was determined that the residential area, gender, age, birth order, number of siblings, and educational status of mothers did not create a significant difference upon the need satisfaction levels of the adolescents staying with their families and in children's homes; however, the residential area, number of siblings and educational status of fathers created a significant difference. Furthermore, the relationship between need satisfaction level scores of the adolescents staying with their families and in children's homes was determined to be significant. In accordance with obtained results, it was offered that families should consider the gender while bringing up their children, develop the relationships of their children with their siblings, children's homes should provide various preventive, directive, developing and adaptive guidance services.